

การลงทุนของชาวจีนในกิจการอุตสาหกรรมไทย

ก. สภาพทั่วไปของกิจการอุตสาหกรรมไทย

๑. ก่อนปี พ.ศ. ๒๔๖๐

ระยะก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศไทยมีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่บ้าง เช่น โรงสี โรงเลื่อย โรงงานทอผ้าด้วยมือ ซึ่งส่วนมากอยู่รวมกันในเขตจังหวัดพระนคร และ บริเวณใกล้เคียงประมาณ ๕๐๐ โรง และโรงงานเหล่านี้เป็นโรงงานขนาดเล็กมีพนักงาน โรงละไม่กี่คน มีอยู่น้อยมากที่ได้นำเงินและเครื่องนอันทันสมัยจากยุโรป และกิจการเหล่านี้ส่วนมากจัดการโดยคนจีนแทบทั้งสิ้น

กิจการอุตสาหกรรมสมัยใหม่ได้เข้าสู่ประเทศไทยในระยะหลังสงคราม ทั้งนี้ โดยรัฐบาลเล็งเห็นว่าถ้าปล่อยให้เศรษฐกิจของประเทศขึ้นอยู่กับสินค้าขาออกเพียง ๒ - ๓ อย่าง คือ ข้าว ยาง ดีบุก ยอมไม่ได้ ประกอบกับอัตราการเพิ่มของประชากรได้ทวีขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงควรมีการกระจายอำนาจการผลิตในสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ยิ่งขึ้นเพื่อว่าประชาชนไม่จำต้องพึ่งการเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักแต่อย่างใด นอกจากนี้ยังควรช่วยเหลือที่ว่าเพื่อสนับสนุนให้การอุตสาหกรรมได้มีพื้นฐานมั่นคงพอที่จะอยู่ในลักษณะที่เป็นแหล่งรับซื้อสินค้าเกษตรกรรมของประเทศได้ ซึ่งแต่เดิมนี้ประเทศไทยเคยแต่ใช้สินค้าอุตสาหกรรมที่มาจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ และการเกษตรกรรมยัง เป็นส่วนที่สร้างความต้องการให้สินค้าอุตสาหกรรมอีกด้วย ดังนั้น การส่งเสริมการอุตสาหกรรมในส่วนที่จะเป็นตลาดให้แก่ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวม

๑) คณะกรรมการพัฒนาการเกษตรของประเทศไทย "ลักษณะการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยกับปัญหาบางประการในอนาคต" วารสารการพาณิชย์ เดือนพฤษภาคม ๒๔๖๐, หน้า ๓๔

ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศไทยให้ขยายตัวโดยรวดเร็ว เพื่อที่ประชากรซึ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้นจะสามารถหาเลี้ยงชีพในสาขาอาชีพนี้ได้ รัฐบาลในสมัยนั้นได้เริ่มพัฒนาอุตสาหกรรม โดยการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ กิจการอุตสาหกรรมอันทันสมัยในขณะนั้นได้ก่อตั้งและดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจทั้งสิ้น ในตอนต้นศตวรรษ พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้มีประกาศใช้ พ.ร.บ. ส่งเสริมอุตสาหกรรม แต่ยังไม่กว้างขวางพอที่จะสร้างความพอใจแก่ชาวต่างประเทศ ในส่วนกิจการรัฐวิสาหกิจขณะนั้นส่วนมากก็ไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพราะผู้บริหารงานที่เข้ามาจัดการเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจเหล่านั้นส่วนมากไม่ใช่ เพราะเป็นผู้มีความสามารถ แต่เข้ามาได้เพราะความเกี่ยวข้องทางญาติมิตรบ้าง ทางการเมืองบ้าง จึงพบอยู่เสมอ ๆ ว่าการซื้อวัตถุดิบสำหรับกิจการของรัฐวิสาหกิจจะมีราคาสูงมาก ซึ่งทำให้ต้นทุนมีราคาสูงและประสบกับความล้มเหลวในที่สุด อย่างไรก็ตาม แผนการอุตสาหกรรมของประเทศในขณะนั้นไม่ได้ขยายตัวออกสมความมุ่งหมาย การอุตสาหกรรมโดยรัฐวิสาหกิจก็เป็นผู้นำเอากิจการอุตสาหกรรมใหม่ ๆ อันทันสมัยเข้ามาสู่ประเทศ เป็นเครื่องมือชี้แนวทางให้แก่เอกชนที่จะดำเนินการต่อไป

๒. หลังปี พ.ศ. ๒๕๐๐

เพื่อวัตถุประสงค์ในการขยายผลิตภัณฑ์ทางเกษตรกรรมและนำผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมาเปลี่ยนแปลงสภาพคามวิธีการอุตสาหกรรม ทั้งนี้เพื่อให้มีมูลค่าและประโยชน์เพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ผลในการกระจายอาชีพของประชาชน และเป็นแหล่งดาเงินตราโดยส่งเป็นสินค้าออก ตลอดจนเป็นแหล่งประหยัดเงินตราโดยผลิตสินค้าทดแทนสินค้าเข้า จึงได้มีการฟื้นฟูการพัฒนาอุตสาหกรรมขึ้นอีก คือ ใน พ.ศ. ๒๕๐๒ นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมได้รับการปรับปรุงใหม่เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับสิทธิเท่าเทียมกันทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ รัฐบาลได้วางนโยบายไว้กว้าง ๆ คือ ทำการส่งเสริมการลงทุนและช่วยเหลือเอกชนที่ประกอบการอุตสาหกรรมทั้งในด้านการเงินและให้บริการต่าง ๆ รัฐจะไม่ก่อตั้งอุตสาหกรรมใด ๆ ขึ้นใหม่เพื่อเป็นการแข่งขันกับเอกชน นอกจากที่ได้ก่อตั้งมาแล้ว และกิจการที่

มาแล้ว หากดำเนินไปไม่ได้ผลและเป็นภาระทางการเงินแก่รัฐบาลก็จะเลิกกิจการนั้นหรือโอนให้แก่เอกชนเป็นผู้ดำเนินการต่อไป ยกเว้นกิจการสาธารณูปโภคและพัฒนาแหล่งกำเนิดพลังงาน รัฐบาลมุ่งที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุนของเอกชนมากกว่าการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ หลังจากการมีนโยบายของประเทศดังกล่าว อุตสาหกรรมในส่วนของเอกชนจึงได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๑๑.๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็น ๑๓.๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ^๒ มีโรงงานอันดันต้นสมัยขนาดใหญ่กว่าที่เคยมีเกิดขึ้นราวสองเท่า ในรอบนี้ พ.ศ. ๒๕๐๓ ปรากฏว่ามีโรงงานอุตสาหกรรมทั่วราชอาณาจักรที่จดทะเบียนกับกระทรวงอุตสาหกรรมมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๔,๒๔๔ ราย ซึ่งมีอัตราเพิ่มจากปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ร้อยละ ๑๒ เฉพาะโรงงานในจังหวัดพระนครและธนบุรีมีจำนวน ๗,๓๐๒ ราย เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ในอัตราร้อยละ ๕.๖ ^๓ เมื่อถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้มีโรงงานเกิดขึ้นใหม่ที่จดทะเบียนกับกระทรวงอุตสาหกรรมแล้วจำนวนประมาณ ๒,๐๐๐ โรงงาน รวมกับที่มีอยู่แล้วประมาณ ๒๕,๓๐๐ โรงงาน ^๔ ทางการอุตสาหกรรมที่เป็นของรัฐวิสาหกิจได้ลดความสำคัญลง จากมูลค่าที่เคยเพิ่มร้อยละ ๑๖.๓ ของมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมทั้งสิ้น ให้ลดลงเหลือเพียงร้อยละ ๑๕.๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ^๕

-
- ^๒ สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ "รายได้ประชาชาติของประเทศไทย" ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๐๕, หน้า ๑๖
- ^๓ สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ "การอุตสาหกรรม" รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจแห่งชาติของประเทศไทย, ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๐๓, หน้า ๕๕
- ^๔ สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ "การอุตสาหกรรม" รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจแห่งชาติของประเทศไทย, ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๐๗, หน้า ๕๖
- ^๕ คณะกรรมการพิจารณาการเศรษฐกิจแห่งประเทศไทย, หน้า ๕๕

ตารางที่ ๑๘

ดัชนีปริมาณผลผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญ

	พ.ศ.						
	๒๕๐๓	๒๕๐๔	๒๕๐๕	๒๕๐๖	๒๕๐๗	๒๕๐๘	๒๕๐๙
ซีเมนต์	๑๐๐	๑๔๓	๑๔๘	๑๔๘	๑๕๕	๒๓๐	๒๗๒
กระสอบ	๑๐๐	๑๒๙	๑๕๓	๓๓๖	๔๘๓	๕๘๓	๖๕๙
น้ำตาล	๑๐๐	๑๐๗	๑๐๘	๘๕	๑๒๐	๒๒๙	๑๕๒
กระดาษ	๑๐๐	๑๔๒	๒๒๖	๓๐๙	๕๓๒	๒๕๑	๔๓๙

ที่มา รายงานธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ ๒๐

จำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ตั้ง

	พ.ศ.						
	๒๕๐๓	๒๕๐๔	๒๕๐๕	๒๕๐๖	๒๕๐๗	๒๕๐๘	๒๕๐๙
ทั่วราชอาณาจักร	๑๖๐๐๕	๒๓๐๖๐	๒๔๕๕๕	๒๗๓๑๑	๒๘๙๔๓	๓๘๓๙๓	๔๐๙๓๐
พระนคร-ธนบุรี	๙๐๑๘	๙๗๔๐	๘๓๐๓	๘๘๕๓	๙๑๐๕	๙๗๖๘	๑๐๖๓๖

ที่มา กองควบคุมโรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

ในคํานโรงงานอุตสาหกรรมที่ไ้รับการส่งเสริมตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการลงทุน เพื่อกิจการอุตสาหกรรมนั้น ในปี พ.ศ.๒๕๐๒ มีจำนวน ๓๖ ราย ไ้เพิ่มเป็น ๗๒ รายในปี พ.ศ.๒๕๐๓ ซึ่งเป็นการเพิ่มกว่าเท่าตัว เงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้นมีจำนวน ๕๑๒.๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๐๒ ๔๐๐.๑ ล้านบาท ในระยะ ๗ ปีระหว่างปี พ.ศ.๒๕๐๒ - ๒๕๐๙ ไ้มีชาวต่างประเทศสนใจมาลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมที่ไ้รับการส่งเสริมไม่น้อย คือ ประมาณ ๑ ใน ๓ ของเงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น การลงทุนของชาวต่างประเทศนี้มีทั้งสิ้นในปี พ.ศ.๒๕๐๙ ๒๐๑ ราย เป็นการร่วมลงทุนกับคนไทยเสีย ๑๙๐ ราย โดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ การลงทุนต่างประเทศเป็นการลงทุนกับคนไทยทุกราย ^๖

อย่างไรก็ตาม การอุตสาหกรรมก่อนปี พ.ศ.๒๕๐๘ ปรากฏว่าอุตสาหกรรมขนาด กลางและใหญ่มีน้อยมาก คือ ประมาณ ๓ % ของจำนวนโรงงานทั่วราชอาณาจักร ^๗ รัฐบาล จึงพยายามส่งเสริมให้เอกชนลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมมากขึ้นและยังส่งเสริมการลงทุนของ เอกชนชาวต่างประเทศเพื่อช่วยคลี่คลายการขาดแคลนเงินทุนและวิชาการที่สำคัญสำหรับการ อุตสาหกรรมขนาดกลางและใหญ่ ซึ่งไทยยังขาดอยู่มาก ไ้มีการแก้ไขปรับปรุง พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมในปี พ.ศ.๒๕๐๘ เพื่อให้เกิดประโยชน์และให้ บริการแก่ผู้ลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมมากขึ้น หลังจากนั้นบริษัทอุตสาหกรรมขนาดกลาง^๘ ใหญ่จึงเริ่มมีจำนวนมากขึ้น และเกือบทั้งหมดของบริษัทหรือโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวได้ คำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมปี พ.ศ.๒๕๐๘ โดยสรุปแล้ว ในระหว่างปี พ.ศ.๒๕๐๖ - ๒๕๐๘ ไ้มีผู้มาลงทุนเป็นจำนวนเงินทุนจดทะเบียน

^๖ อรุณี สารสิน "การส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทย" วารสารการพาณิชย์ ฉบับเดือน กรกฎาคม ๒๕๑๐, หน้า ๑๘

^๗ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมไทย, "การส่งเสริม การลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม" รายงานเศรษฐกิจรายเดือนธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับเดือนกรกฎาคม ๒๕๐๙, หน้า ๔๑

ทั้งสิ้น ๒,๙๓๕.๓ ล้านบาท ในจำนวนนี้ประมาณ ๓๐ % เป็นการลงทุนของเอกชนจากต่างประเทศ ซึ่งมีประเทศต่าง ๆ ในโลกเสิร์มาร่วมลงทุนทั้งหมด ๒๕ ประเทศ ผู้ป้อนเป็นอันดับแรกมีเงินลงทุน ๑๓๔.๖ ล้านบาท (๑๒.๙ % ของทุนจดทะเบียนทั้งหมด) รองลงมาได้แก่จี.คหะชาติ ๑๕๕.๐ ล้านบาท (๕.๔ % ของทุนจดทะเบียนทั้งหมด) สหรัฐอเมริกา ๑๐๖.๐ ล้านบาท และเยอรมันตะวันตก ๒๖.๐ ล้านบาท การลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมที่ได้รับส่งเสริมทั้งหมดในปีนี้มี ๓๔๔ ราย ทำให้คนมีงานทำ ๕๕,๙๕๔ คน เป็นคนไทย ๕๖,๕๕๓ คน ต่างประเทศ ๑,๓๙๑ คน แยกเป็นอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ได้ ๖๓ ประเภท อุตสาหกรรมที่มีการลงทุนกันมากที่สุดคือ ทอผ้าปั่นด้าย ฟอกสี และย้อมสี รองลงไปได้แก่อุตสาหกรรม โรงแรม อุตสาหกรรมผลิตตะปู แปรรูปเหล็กกล้า อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า สายไฟฟ้า หออบไฟฟ้า อุตสาหกรรมกระเบื้องอิฐน้ำยาไม้ ไม้อัดเซฟริงบอร์ด อุตสาหกรรมน้ำตาล อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์

แนวโน้มของการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมจนกระทั่งปี พ.ศ.๒๕๑๐ ยังอยู่ในลักษณะดังกล่าว คือ ผู้ป้อนยังคงอันดับหนึ่งของผู้ลงทุนชาวต่างประเทศ ความนิยมของการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมทอผ้า การปั่นด้าย ฟอกสี ยังครองอันดับ ๑ เช่นเคย ความเจริญก้าวหน้าของอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของไทย เช่น การปั่นด้ายใน พ.ศ.๒๕๐๒ มีแกนปั่นด้าย ๒๐,๖๐๐ แกน ใน พ.ศ.๒๕๐๓ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๐๐,๐๐๐ แกน ปัจจุบันเพิ่มเป็น ๒๐๐,๐๐๐ แกน ทำให้ปริมาณการผลิตผ้ามีสนองความต้องการในประเทศมากขึ้น อุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เพิ่มขึ้นได้แก่ น้ำตาลทราย ซีเมนต์ กระสอบป่าน กระดาษ ยาสีฟัน ผลิตภัณฑ์พลาสติก เช่น หอน้ำ ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า แผ่นเหล็กอาบสังกะสี ขณะเดียวกันโรงงานประกอบเครื่องวิทยุ รถยนต์และรถจักรยานทุกก็ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากมา

ตารางที่ ๒๑

จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมตั้งแต่ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๘

ปี พ.ศ.	จำนวน
๒๕๖๒	๕๕
๒๕๖๓	๕๘
๒๕๖๔	๖๔
๒๕๖๕	๖๓
๒๕๖๖	๕๑
๒๕๖๗	๕๙
๒๕๖๘	๕๙

ที่มา ก.พ.อ.

ตารางที่ ๒๒

อัตราส่วนของอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมแยกประเภทปี ๒๕๖๔

อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการถลุงแร่ การประมง การป่าไม้	๕๓ %
การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ	๓ %
การแปรรูปโลหะ	๑๓ %
เครื่องยนตร์และการไฟฟ้า	๑๗ %
เคมีภัณฑ์	๔ %
การบริการ	๑๑ %
อื่น ๆ	๑ %

ที่มา ก.พ.อ.

งบการเงิน
การตั้งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม

รายการ	๒๕๐๓	๒๕๐๔	๒๕๐๕	๒๕๐๖	๒๕๐๗	๒๕๐๘	๒๕๐๙	รวมคงแต่เริ่มของเสริม ๒๕๐๒ - ๒๕๐๙
๑. บริษัทที่ไคร้บนุมัติ (ราย)	๔๔	๖๖	๖๕	๘๖	๖๙	๖๗	๙๐	๕๔๑
๒. บริษัทที่ไคร้ค่าสัญญา และรับมีครแล้ว (ราย)	๔๐	๓๘	๕๕	๖๓	๖๑	๕๖	๕๕	๓๖๗
๒.๑ บริษัทของคนไทย (ราย)	๑๔	๒๑	๑๖	๒๑	๑๗	๒๖	๑๘	๑๔๖
๒.๒ บริษัทของคนต่าง การ(ราย)	๒	๑	๒	๕	๒	-	๕	๑๘
๒.๓ บริษัททุนรวม(ราย)	๒๐	๑๖	๒๗	๓๗	๔๒	๓๐	๓๒	๒๐๓
๓. ศูนย์จดทะเบียนทั้งสิ้น (ล้านบาท)	๔๒๗.๑๘	๒๐๕.๖๖	๓๗๐.๐๒	๔๙๙.๑๕	๔๙๖.๖๓	๒๔๑.๒๐	๕๖๓.๕๑	๓,๐๑๕.๖๕
๓.๑ ศูนย์จดทะเบียน ไทย(ล้านบาท)	๓๔๕.๑๖	๑๖๕.๗๗	๒๕๐.๔๕	๓๑๖.๖๕	๒๕๓.๖๖	๑๕๓.๒๘	๓๕๖.๓๐	๑,๕๘๘.๘๕
๓.๒ ศูนย์จดทะเบียน ต่างการ(ล้านบาท)	๗๓.๐๒	๓๙.๘๙	๑๑๙.๕๗	๑๘๒.๕๐	๒๔๒.๙๗	๘๗.๙๒	๒๐๗.๒๑	๑,๐๓๐.๘๐
๔. คนงานไทยประมาณ(คน)	๑๒,๕๐๗	๓,๙๒๖	๕,๘๗๕	๑๐,๓๖๗	๙,๘๖๕	๖,๕๘๓	๕,๖๑๙	๕๘,๘๗๘

ที่มา : ส. พ. อ.

๓. มาตรการสำคัญในการส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศเพื่อกิจการอุตสาหกรรมในประเทศไทย

ดังที่โลกก้าวมาแล้วถึงความจำเป็นของการส่งเสริมการอุตสาหกรรมในประเทศไทย เพื่อความเจริญก้าวหน้าของเศรษฐกิจไทย แต่การอุตสาหกรรมจะพัฒนาไปได้ก็ต้องอาศัยเงินทุนเป็นจำนวนมาก ซึ่งลำพังทุนจากส่วนรัฐบาลจะไม่เป็นการเพียงพอ เพราะรัฐบาลต้องใช้จ่ายในกิจการทางประเทศหลายด้านด้วยกัน ทั้งนี้ เงินทุนจากส่วนเอกชนจึงสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย

แผนพัฒนาการเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น ได้ให้ความสำคัญแก่การลงทุนหรือการระดมทุนโดยเอกชนไว้เป็นอันมาก เพราะในปัจจุบันการผลิตเกือบ ๘๐ % อยู่ในมือเอกชน การระดมทุนประมาณ ๓ ใน ๔ ของทั้งหมดก็ดำเนินไปโดยเอกชน ฉะนั้น เอกชนจึงมีบทบาทสำคัญมากที่ถูกในการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะในด้านการระดมทุนเพื่อขยายกำลังการผลิตและสร้างแหล่งงานเพิ่มเติมทั้งในด้านการเกษตร การอุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่ง การพาณิชย์ การเงิน การธนาคารและการให้บริการ

อย่างไรก็ตาม ในเรื่องการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมนั้น เชื่อได้ว่ากำลังทุนของเอกชนไทยไม่สามารถพัฒนาการอุตสาหกรรมไปได้ด้วยดี เนื่องจากมีอุปสรรคในด้านเงินทุน อัตราดอกเบี้ยที่สูงย่อมเป็นเครื่องขัดขวางดีของการขาดแคลนทุนในประเทศ นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคทางด้านความรู้ทางวิชาการ ความชำนาญงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันเป็นผลมาจากการศึกษาของไทยซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ ด้วยเหตุสำคัญดังกล่าวจึงเกิดงานส่งเสริมอุตสาหกรรมอีกด้านหนึ่ง เพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นไปตามความมุ่งหมาย ได้แก่ การชักชวนให้มีการนำเอาเงินทุนและความรู้ความชำนาญในทางวิชาการเข้ามาจากต่างประเทศ มาร่วมกับแรงงาน ทุนและวัตถุดิบในประเทศเพื่อประกอบกิจการอุตสาหกรรมขึ้นใหม่ มาตรการที่สำคัญได้แก่

๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม

ประเทศไทยได้เริ่มงานด้านนี้อย่างจริงจังเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ เมื่อมีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่

๓๓ เมื่อ ๕ ธันวาคม ๒๕๐๑ และได้มีการตรา พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมฉบับใหม่ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๐๘ เพื่อยกเลิกคณะกรรมการบริหารการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม และจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมขึ้นเป็นหน่วยราชการถาวร สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

พ.ร.บ. นี้ได้กำหนดให้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนประเทศไทยได้รับสิทธิและประโยชน์ดังนี้^๔

๑. ได้รับการยกเว้นภาษีศุลกากรและภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรและอุปกรณ์ทั้งหมดที่จำเป็นในการผลิต

๒. สำหรับวัสดุหรือวัตถุดิบที่จำเป็นในการผลิต แต่ไม่ได้เป็นสิ่งที่ยึดหรือมีกำเนิดในประเทศไทย ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีศุลกากรและภาษีการค้าเป็นเวลา ๕ ปีในอัตราร้อยละ ๓๓ ๑/๓ จนถึงร้อยละ ๑๐๐ สุดแล้วแต่ประเภทของอุตสาหกรรมที่ประเทศให้การส่งเสริม (อุตสาหกรรมประเภท ก. ได้รับยกเว้นทั้งหมด อุตสาหกรรมประเภท จ. ได้รับลดหย่อนครึ่งหนึ่ง อุตสาหกรรมประเภท ก. อาจได้รับการลดหย่อนหนึ่งในสาม)

๓. เมื่อได้มีการจำหน่ายผลิตผลและมีรายได้แล้ว บริษัทที่ได้รับการส่งเสริมจะได้รับการยกเว้นการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา ๕ ปี

๔. ให้นำหรือส่งเงินออกนอกประเทศเป็นเงินตราต่างประเทศได้ เมื่อเงินนั้นเป็นเงินทุนที่ผู้ได้รับการส่งเสริมนำมาจากต่างประเทศนอกจากในระยะเวลาที่คุตยแห่งการชำระเงินตราต่างประเทศต้องประสมกับความยุ่งยาก การส่งออกอาจถูกงดหรือจำกัดเป็นกรณีชั่วคราวได้

---

^๔ ก. พ. อ. "การส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม" ข่าวพาณิชย์ ฉบับพิเศษเดือนสิงหาคม ๒๕๐๘, หน้า ๒๕๐

๕. ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมจะได้รับอนุญาตให้นำช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการ ซึ่งเป็นคนต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทยเพื่อช่วยในกิจการอุตสาหกรรมได้ตามจำนวนและกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการจะเห็นสมควร
๖. รัฐจะไม่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมขึ้นใหม่แข่งขันทับกิจการอุตสาหกรรมของผู้ที่ได้รับการส่งเสริม
๗. รัฐจะไม่โอนกิจการอุตสาหกรรมของเอกชนมาเป็นของรัฐ
๘. ในกรณีที่ผู้ได้รับการส่งเสริมเป็นบริษัทจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนในประเทศไทยจะได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อประกอบกิจการตามที่คณะกรรมการจะเห็นสมควร
๙. จะได้รับอนุญาตเสมอไปให้ส่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้ายออกนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อความปลอดภัยและเศรษฐกิจของประเทศไทย
๑๐. ถ้าคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประเทศ ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมอาจได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษต่อไปอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง คือ
- ก. การขึ้นอาคารเช่าสำหรับผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์เดียวกันกับที่ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตหรือประกอบได้ รวมทั้งการห้ามส่งผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเข้าประเทศ
  - ข. การลดอากรขาออกหรือภาษีการกักสำหรับผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกไปต่างประเทศ
- อุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมได้ให้การส่งเสริมไปแล้วมีอยู่มากหลายประเภทด้วยกัน ตามสถิติให้การส่งเสริมจนถึงวันสิ้นปี

๒๕๐๘ ธุรกิจที่ได้รับบัตรส่งเสริมและยังมีได้เพิ่มก่อนสิทธิ์ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๓๖๑๔ ราย รวมทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น ๓,๓๖๐.๔ ล้านบาท เงินทุนของคนไทย ๒,๓๕๕.๔ ล้านบาท ของชาวต่างประเทศ ๑,๐๐๕.๐ ล้านบาท ได้เปิดดำเนินการไปแล้ว ๒๐๐ ราย รวมทุนจดทะเบียน ๑,๔๘๔.๔ ล้านบาท

ในการพิจารณาให้การส่งเสริมนั้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมที่ใดก็ตามถึงผลได้ผลเสียของอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้นในแง่ของส่วนรวม อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจะต้องได้รับการพิจารณาเสียก่อนว่าเป็นกิจการที่มีสภาพและลักษณะที่จะเจริญเติบโตต่อไปได้ กล่าวคือ จะต้องมีความต้องการสินค้านั้น ๆ เพียงพอที่จะดำเนินการไปได้ขนาดอันเหมาะสม จะต้องมีต้นทุนในการผลิตต่ำเพียงพอที่จะแข่งขันกับสินค้าประเภทเดียวกันจากต่างประเทศโดยมิต้องได้รับความคุ้มครองอุปสรรคจากรัฐบาลผู้ส่งออกไป ก็จะต้องให้ประโยชน์ต่อประเทศชาติมากกว่าผลเสีย คือ การขาดรายได้ของรัฐในการให้การส่งเสริมในการพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่ประเทศชาติจะพึงได้รับจากกิจการอุตสาหกรรมนั้น หลักเกณฑ์ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณามีพอจะสรุปได้ดังต่อไปนี้ ๑๐

๑. การใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบหรือทรัพยากรธรรมชาติภายในประเทศ
๒. การใช้ประโยชน์จากแรงงานภายในประเทศ
๓. โอกาสที่ชาวไทยจะได้รับการฝึกฝนงานเพื่อความรู้ความชำนาญในชั้น

เทคนิค

๔. การระดมเงินทุนทั้งจากภายในและจากต่างประเทศ
๕. การประหยัดเงินตราต่างประเทศ
๖. การทำให้เกิดมีแหล่งผลิตสินค้าเป็นอิสระ อันอาจเป็นประโยชน์ในทางความมั่นคง ตลอดจนการสนองความต้องการของประเทศในยามไม่ปกติ

^{๑๐} Board of Investment, "Key Note to Successful Industrial Investment" Printed by Siva Phorm Limited Partnership, Bangkok, 1966, p.10

๓. การได้ประโยชน์ในการชักจูงให้เกิดอุตสาหกรรมขึ้นใหม่และได้ประโยชน์รวมไปถึงกิจการอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. การส่งเสริมให้มีการแข่งขันโดยเสรี เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของตลาด

๕) การยกเว้นภาษีเงินได้เกี่ยวกับการลงทุนระหว่างประเทศ

ผลตอบแทนในการลงทุน หลักใหญ่มี ๒ อย่างคือ เงินปันผลและดอกเบี้ย ถ้าลงทุนในรูปเจ้าของกิจการก็ได้ผลตอบแทนเป็นเงินปันผล ถ้าลงทุนในลักษณะใหญ่ก็ได้ผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย อุปสรรคสำคัญในการลงทุนระหว่างประเทศโดยหวังผลตอบแทนดังกล่าว ก็คือ ปัญหาเรื่องภาษีซ้อน เพราะประเทศที่รับการลงทุนจะเก็บภาษีเงินได้จากเงินปันผลหรือดอกเบี้ยนั้น โดยถือว่าเงินดังกล่าวเกิดจากแหล่งในประเทศของตนโดยผู้จ้างอยู่ในประเทศของตน นอกจากนี้ประเทศเจ้าของทุน คือ ประเทศของผู้ถือหุ้นหรือผู้ใหญ่อีกจะเก็บภาษีเงินได้จากเงินก่อนเดียวกันนั้นด้วย เพราะถือว่าผู้ถือหุ้นหรือผู้ใหญ่เป็นผู้อยู่ถิ่นฐานอยู่ในประเทศของตน หากมีการเก็บภาษีอย่างเต็มทั้งสองประเทศ เช่นนี้ย่อมเป็นความยากที่จะหวังให้บุคคลในประเทศหนึ่งไปลงทุนในอีกประเทศหนึ่งได้ ประเทศต่าง ๆ จึงพยายามจำกัดอุปสรรคดังกล่าวโดยวิธีผ่อนผันในกฎหมายภาษีอากรภายในของตนหรือโดยวิธีทำความตกลงว่าด้วยการเว้นการเก็บภาษีซ้อนระหว่างประเทศ

ประเทศไทยซึ่งมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนในประเทศได้แก้ไขปัญหานี้โดยทำความตกลงหรืออนุสัญญาว่าด้วยการเว้นการเก็บภาษีซ้อนกับประเทศต่าง ๆ ได้แก่ สวีเดน นอร์เวย์ ญี่ปุ่น

ในกรณีของความตกลงดังกล่าวระหว่างไทยกับญี่ปุ่นนั้น ได้กระทำเมื่อ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

๑. เงินปันผล

ก. การเก็บภาษีซ้อน ตามข้อตกลงกับญี่ปุ่นมีมติบัญญัติว่า ถ้าบริษัทที่จ่ายเงินปันผล เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในประเทศใด ประเทศนั้นเก็บภาษีจากเงินปันผลได้ ในขณะ

๑๑ กรมสรรพากร "การไขมาตราการภาษีส่งเสริมการลงทุน" ข่าวภาษี ฉบับพิเศษเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๔, หน้า ๒๕๖

เดียวกันประเทศของผู้รับเงินปันผลก็เก็บภาษีได้ควยเช่นกัน แต่ต้องยอมให้ผู้รับเงินปันผลนำเอาภาษีที่เสียให้แก่ประเทศแรกมาหักจากภาษีของประเทศตนออกเสียก่อน เหลือเท่าใดจึงจะเป็นภาษีที่คงเสียจริงให้แก่ประเทศตน

จ. การลดหย่อนภาษีเป็นพิเศษ ตามข้อตกลงกับผู้ประเมินพันธสัญญาจำกัดอัตราภาษีไว้เป็น ๓ กรณี คือ

๑. ถ้าบริษัทของประเทศหนึ่งมาถือหุ้นในบริษัทของอีกประเทศหนึ่ง เป็นจำนวนเกิน ๒๕ % ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งสิ้นของบริษัทหลัง ประเทศหลังเก็บภาษีได้รวมไม่เกิน ๒๕ % ของเงินปันผล (อัตรา ๒๕ % เท่ากับอัตราสูงสุดของภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทยปัจจุบัน)

๒. ถ้าบริษัทของประเทศหนึ่งประกอบกิจการอุตสาหกรรม (เช่นบริษัทที่ได้รับ การส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทย) จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้มีถิ่นอยู่ในอีกประเทศหนึ่ง ประเทศเจ้าของบริษัทที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมนั้นจะเก็บภาษีได้รวมไม่เกิน ๒๐ % ของเงินปันผล

๓. ในกรณีตาม ๒ ถ้าผู้รับเงินปันผลเป็นบริษัทที่ถือหุ้นในบริษัทที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมนั้นเกินกว่า ๒๕ % ของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งสิ้น ประเทศเจ้าของบริษัทที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมนั้นเก็บภาษีได้รวมไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของเงินปันผล

เหตุที่มีการตกลงจำกัดอัตราในกรณีบริษัทประกอบกิจการอุตสาหกรรมและกรณีบริษัทผู้ถือหุ้นอยู่ในจำนวนมากนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรม และโดยเหตุที่ว่าการยอมให้เอาภาษีไทยไปหักออกจากภาษีผู้ผู้นั้น ผู้ผู้นยอมให้หักไม่เพียงแต่ภาษีที่ประเทศไทยเก็บจากเงินปันผลโดยตรงเท่านั้น แต่ยอมให้เอาภาษีที่ประเทศไทยเก็บจากกำไรของบริษัทไทยผู้จ่ายนั้นไปหักจากภาษีผู้ผู้นได้ควย

๒. ดอกเบี้ย

ก. ข้อยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน ได้ตกลงกันฝ่ายผู้ผู้ว่าให้นำเอาภาษีที่เสียในประเทศที่จ่ายดอกเบี้ยไปหักจากภาษีในประเทศของผู้รับดอกเบี้ย ทำนองเดียวกับเงิน

บัญชีข้างต้น

จ. บทบัญญัติลดหย่อนภาษีพิเศษ ในส่วนที่เกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินของเอกชน อนุสัญญาที่ทำกับญี่ปุ่นได้มีบัญญัติว่าในกรณีสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารหรือบริษัทประกันภัยในประเทศหนึ่งให้บริษัทที่ทำกิจการอุตสาหกรรมในอีกประเทศหนึ่งกู้ยืมเงิน ประเทศหลังเก็บภาษีได้ไม่เกินกว่า ๑๐ % ของดอกเบี้ยทั้งสิ้น บทบัญญัติเช่นนี้มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ

ข. การลงทุนของญี่ปุ่นในกิจการอุตสาหกรรมไทย

การลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทยได้มีมานานนับแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๑ แต่หนักไปในทางการพาณิชย์กรรม กล่าวคือ เป็นไปในรูปการลงทุนในกิจการบริษัทและห้างหุ้นส่วน ซึ่งมีธุรกิจในการค้าขายเป็นตัวแผนการค้า หรือนายหน้าซื้อขายสินค้าระหว่างไทย - ญี่ปุ่น

สำหรับการลงทุนของญี่ปุ่นเพื่อกิจการอุตสาหกรรมนั้น ได้เริ่มกระทำอย่างจริงจังภายหลังที่ประเทศไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๒ - ๒๕๐๔ การลงทุนต่างประเทศทั้งหมดทั้งโดยส่วนตัวและโดยรวมกันมีประมาณ ๔๐๐ ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นทุนของชาวญี่ปุ่นประมาณ ๔๖.๒ % หรือ ๑๗๔ ล้านบาท ^{๑๒} รองลงมาได้แก่ไต้หวันและสหรัฐ เมื่อถึง พ.ศ. ๒๕๑๐ ทุนของชาวญี่ปุ่นในกิจการอุตสาหกรรมไทยได้เพิ่มเป็น ๔๕๖ ล้านบาท โดยยังครอบคลุมอันดับ ๑ ของผู้ลงทุนชาวต่างประเทศ ^{๑๓} และได้มีบทบาทอยู่อย่างมากในการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่ามีปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้ญี่ปุ่นอยู่ในฐานะผู้ลงทุนชาวต่างประเทศอันดับ ๑ นั้น น่าจะได้แก่สภาพ

^{๑๒} คณะกรรมการพัฒนาการแห่งประเทศญี่ปุ่น, หน้า ๓๒

^{๑๓} ญวนวกที่ ๑, ๓ ประกอบ

ทางเศรษฐกิจไทยที่เหมาะสม อันเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจของผู้เป็นอยู่เป็นอย่างดี โดยการ
 ที่ไทยเป็นตลาดผู้บริโภคสินค้าญี่ปุ่นที่สำคัญที่สุดในย่านเอเชียและเป็นตลาดที่ใหญ่พอควรด้วย
 ประชากรไทยประมาณ ๓๐ ล้านคนเศษ การมีนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมไทย การให้
 ความคุ้มครองและสิทธิพิเศษตลอดจนบริการการลดหย่อนค่าพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน
 เพื่อกิจการอุตสาหกรรม และการมีเสถียรภาพทางการเงิน การเมืองของไทยที่สืบทอดมา
 นอกจากนี้ยังมีปัจจัยส่งเสริมทางฝ่ายญี่ปุ่นอีกคือ การมีนโยบายทั้งที่เป็นของรัฐบาลและพ่อค้า
 ชาวญี่ปุ่นในอันที่จะขยายปริมาณการผลิตของตนในตลาดต่างประเทศ ซึ่งการลงทุนในกิจการ
 อุตสาหกรรมในประเทศที่เป็นลูกค้าผลิตภัณฑ์ที่สำคัญนั้นนับเป็นการขยายปริมาณการขายและ
 สะท้อนในด้านการค้ามากยิ่งขึ้น ในกรณีของโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับบัตรส่งเสริมตาม
 พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนจะยิ่งได้ประโยชน์ในการขายมากขึ้น เนื่องจากได้รับการ
 ยกเว้นภาษีรายได้ ๕ ปีแรก และอนุญาตให้ส่งเงินกำไรออกนอกประเทศได้ เป็นต้น

เมื่อสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๑๑ โรงงานที่ดำเนินการโดยทุนของชาวญี่ปุ่น
 ล้วนโดยร่วมกันในขณะนั้นมีจำนวนมากกว่า ๕๐ โรงงาน ในจำนวนนี้ประมาณร้อยละ ๕๐ หรือ
 ๔๕ โรงงานเป็นโรงงานที่ได้รับบัตรส่งเสริมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการ
 อุตสาหกรรม ^{๑๔} ขณะนี้กำลังดำเนินการก่อสร้างอีก ๑๐ โรงงานซึ่งมีนโยบายที่จะรับการส่งเสริม
 เสริมตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย ^{๑๕} ดังนั้น ตัวเลขการลงทุนญี่ปุ่นในกิจการอุตสาหกรรม
 ไทยจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม (ก.ท.อ.) จึง
 สามารถได้แนวทางที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับการลงทุนของชาวญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมไทยโดยส่วนรวม

การลงทุนของชาวญี่ปุ่นในกิจการอุตสาหกรรมไทยได้เพิ่มมากขึ้นอย่างน่าสังเกต
 ในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ ๑ ๒ ปีแรก พ.ศ.๒๕๐๔ - ๒๕๐๕ ในปี พ.ศ.

^{๑๔} Nishino, J, "JAPANESE INVESTMENT IN THAILAND", INVESTMENT NEWSLETTER, October, 1967, p.3

^{๑๕} เรื่องเดียวกัน หน้า ๔

๒๕๐๘ บริษัททุนร่วมญี่ปุ่นและชาติอื่นที่ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนจาก ก.ท.อ. มีอยู่ ๒ บริษัท ได้เพิ่มเป็น ๕, ๑๕, ๒๓, ๓๔, ๓๘ และ ๔๔ บริษัทเป็นลำดับนับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๐ บริษัทเหล่านี้ส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนในแต่ละบริษัทนับ ๑๐ ล้านบาทขึ้นไป เป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและใหญ่ ซึ่งในจำนวนทุนร่วมในบริษัทดังกล่าวทั้งหมดนั้นได้เป็นส่วน ของทุนญี่ปุ่นเสีย ๓๕๕ ล้านบาท (ในจำนวนนี้ ๓๔๑ ล้านบาทเป็นทุนของญี่ปุ่นในบริษัทที่มีทุน ชาติอื่นรวมอีก ๕๔ ล้านบาทเป็นทุนของญี่ปุ่นในบริษัทที่มีทุนญี่ปุ่นล้วน) ^{๑๖} การลงทุนของญี่ปุ่นใน บริษัททุนร่วมและบริษัทที่มีความมากน้อยต่างกันไปในระหว่าง ๓๐ % - ๕๐ % ของทุนรวมจาก ทะเบียนทั้งหมด แต่โดยเฉลี่ยแล้วญี่ปุ่นถือหุ้นอยู่ ๕๐.๔ % ของทุนรวมทั้งหมด ^{๑๗}

นอกจากนี้ ยังมีกิจการอุตสาหกรรมที่ดำเนินงานโดยทุนชาวญี่ปุ่นส่วนภายใต้การ ส่งเสริมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรม อีก ๕ บริษัท คือ ไค นิปปอน อิงค์ และ เคมีคัล โคโยค้ำ มอร์เตอร์ (ไทยแลนด์) อีซูซุ มอร์เตอร์ อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ และบริษัทไทยโตเรเทกซ์ ไหล่มิลล์ มีจำนวนทุนจดทะเบียนรวม ๑๔๑ ล้านบาท ^{๑๘}

โรงงานอันพันสมัยของญี่ปุ่นในกิจการอุตสาหกรรมไทย ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์เหล็ก อายสังกะสี ผงชูรส ข้าวหมก แบตเตอรี่แห่ง ประกอบรถยนต์ ซึ่ง การปั้นถ้วย ดินเผา ขอมเผา หอดเหล็ก น้ำตาลทราย แดววน หมักตีพิมพ์ การรีดเหล็ก มีการใช้เครื่องจักรและวิธี การอันพันสมัย สร้างเสริมความก้าวหน้าทางเทคนิคแก่อุตสาหกรรมไทยได้อย่างมาก

ค. แนวโน้มของการลงทุนญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมไทย

๑. แนวโน้มของการลงทุนญี่ปุ่นในบริษัทอุตสาหกรรมต่าง ๆ การลงทุนร่วมของชาว ญี่ปุ่นครอบคลุมกิจการกว้างขวางมาก ในปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๐ โรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับ

^{๑๖} G.N.P. "JAPANESE INVESTMENT IN THAILAND", BANGKOK WORLD, August 25, 1968. p.17

^{๑๗} กุณวาทที่ ประกอบ

^{๑๘} G.N.P. p17

บัตรส่งเสริมและดำเนินการอย่างจริงจังโดยทุนผู้ป้อนรวมนั้นมี ๔๔ บริษัท มีทุนจดทะเบียน ๒๔๑ ล้านบาท ในจำนวนนี้ ๔๐ บริษัทและทุนจดทะเบียน ๒๓๒ ล้านบาทเป็นการลงทุนร่วมกับชาวไทย เกือบทั้งหมดเป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและใหญ่ ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่เป็นสินค้าทดแทนสินค้าเข้า (Import Substitution) และมีตลาดอยู่ในประเทศ ยกเว้นอุตสาหกรรมกระดาษ ซึ่งมีตลาดที่สำคัญอยู่ในสหรัฐและยุโรป

อย่างไรก็ตาม ชนิดของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งหมดที่ผู้ป้อนได้เข้ามาลงทุนภายใต้บัตรส่งเสริมแล้ว และมีได้ถูกเพิกถอนสิทธิจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ทั้งในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ - ๒๕๑๐ นั้น ปรากฏว่ามีความนิยมที่จะลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมดังกล่าวในลำดับที่ ๑๔

๑) อุตสาหกรรมเกี่ยวกับสิ่งทอ คือ ทอผ้าฝ้าย ผ้าใยสังเคราะห์ ฝ้ายถัก หกขาว บัอมซี เป็นอุตสาหกรรมที่ชาวผู้ป้อนลงทุนรวมมากที่สุด คือ ๔๗.๓ ล้านบาท หรือประมาณ ๔๐ % ของทุนรวมจดทะเบียนในบริษัทที่ได้รับบัตรส่งเสริมและมีได้ถูกเพิกถอนสิทธิ ในช่วงเวลาดังกล่าว มีจำนวน ๔ โรงงาน ในจำนวนนี้ ๓ แห่งได้จัดตั้งและได้รับบัตรส่งเสริมจาก ก.พ.อ. ในช่วงเวลาของปี พ.ศ. ๒๕๐๖ - ๒๕๐๘ นับว่าเป็นกิจการอุตสาหกรรมที่ดำเนินงานมานานพอสมควร

สำหรับอุตสาหกรรมประเภทนี้ดำเนินการโดยทุนผู้ป้อนล้วนนั้นมีอยู่ ๒ บริษัท คือ Peony Blanket Industry Co., Ltd. และ Thai Toray Textil Mill Co., Ltd. ได้รับบัตรส่งเสริมเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ และ พ.ศ. ๒๕๐๖ มีทุนจดทะเบียน ๑๑.๘ ล้านบาทและ ๓๐ ล้านบาทลำดับ เป็นบริษัทที่ดำเนินการและมีขบวนการผลิตที่ทันสมัย ดังนั้น เมื่อรวมมูลค่าทุนจดทะเบียนของชาวผู้ป้อนในอุตสาหกรรมชนิดนี้ทั้งที่ดำเนินการโดยทุนร่วมและทุนผู้ป้อนทั้งหมดแล้วจะมีถึง ๑๓๔ ล้านบาท

๒) อุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์และจักรยานยนต์ อุตสาหกรรมชนิดนี้ผู้ลงทุนได้เข้ามาลงทุนโดยมีทุนจดทะเบียนในส่วนของผู้ลงทุนมูลค่า ๓๒ ล้านบาท มีจำนวนเพียง ๒ บริษัท คือ บริษัทยางไทย-ญี่ปุ่น และบริษัทผลิตยางรถจักรยานและผลิตภัณฑ์ยาง บริษัทแรกนั้นมีกิจการอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีทุนจดทะเบียน ๓๐ ล้านบาท ผลผลิตคือยางรถยนต์ ๕.๕ พันเส้นต่อปี ได้รับบัตรส่งเสริมเมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๑๐ มาณี่เอง

๓) อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ จักรยานยนต์และเครื่องอาหรัญ ทุนจดทะเบียนของผู้ลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมชนิดนี้ มีมูลค่า ๒๕ ล้านบาท มีจำนวน ๖ โรงงาน ในจำนวนนี้ ๕ โรงงานได้รับบัตรส่งเสริมจาก ก.ท.อ.และดำเนินงานใน พ.ศ.๒๕๐๓ ด้านการลงทุนของชาวญี่ปุ่น ๑๐๐ % ในกิจการชนิดนี้นั้นมีอยู่ ๒ บริษัท คือ บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ และ อีซูซุ มอเตอร์ ดำเนินกิจการประกอบรถยนต์และได้รับบัตรส่งเสริมจาก ก.ท.อ.ในปี พ.ศ.๒๕๐๕ และ พ.ศ.๒๕๐๘ มีทุนจดทะเบียน ๒๓.๕ และ ๓๔.๖ ตามลำดับ

๔) อุตสาหกรรมแผ่นเหล็กอบสังกะสีและอุตสาหกรรมเหล็กกล้า การลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมประเภทนี้ของชาวญี่ปุ่นเป็นอุตสาหกรรมที่ทันสมัย มูลค่าทุนจดทะเบียนในส่วนของผู้ลงทุนเท่ากับ ๒๐.๕ ล้านบาท มีจำนวน ๔ บริษัท ในจำนวนนี้ ๑ บริษัทเป็นโรงงานอุตสาหกรรมผลิตเหล็กกล้า(Steel work) การจัดตั้งดำเนินงานและได้รับบัตรส่งเสริมอยู่ในระหว่าง พ.ศ.๒๕๐๒ - ๒๕๐๔ นับเป็นอุตสาหกรรมที่ได้การริเริ่มวิสาหการผลิใหม่ ๆ แก่อุตสาหกรรมไทยที่สำคัญชนิดหนึ่ง

ตัวเลขการลงทุนของชาวญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมไทยนั้น นอกจากจะแสดงถึงแนวโน้มของความนิยมที่จะลงทุนของชาวญี่ปุ่นในชนิดของอุตสาหกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังได้ข้อสังเกตว่า ชาวญี่ปุ่นไม่นิยมการลงทุนในประเทศไทยเกี่ยวกับกิจการอุตสาหกรรมโรยรมเลย ซึ่งจะเห็นจากสถิติการลงทุนว่าไม่มีทุนของชาวญี่ปุ่นในกิจการโรงแรมหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับการให้บริการอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่อุตสาหกรรมดังกล่าวมีสิทธิที่จะรับประโยชน์ความพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ กว้าง จึงสรุปได้ว่าสำหรับการลงทุนในประเทศไทยแล้วชาวญี่ปุ่นนิยมที่จะลงทุนในอุตสาหกรรมที่ใหม่ผลิในดำนสินค้ามากกว่าบริการ ทั้งนี้เนื่องมาจาก

ได้มีการลงทุนของชาติอื่น ๆ ในกิจการดังกล่าวอย่างอันหลวมอยู่แล้วก็ได้

๒. แนวโน้มของการลงทุนของญี่ปุ่นที่จะเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจไทย

๑) การใช้วัตถุดิบในประเทศ กิจการอุตสาหกรรมซึ่งดำเนินงานโดยทุนญี่ปุ่น ส่วนหรือทุนรวมภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน เพื่อกิจการอุตสาหกรรมนั้นมิได้อยู่ในแนว ที่ต้องนำวัตถุดิบภายในประเทศเพื่อการผลิตของตน อุตสาหกรรมที่ชาวญี่ปุ่นนิยมลงทุนในจำนวน สูงสุด คือ อุตสาหกรรมทอผ้า ปั่นฝ้ายและอุตสาหกรรมยางรถยนต์นั้นต้องอาศัยวัตถุดิบทางเกษตร- กรรมที่สามารถผลิตได้ในประเทศ คือ ฝ้ายและยาง

ในกรณีฝ้ายนั้น โดยทั่วไปทางโรงงานผู้ผลิตฝ้ายยังไม่นิยมนำฝ้ายที่ปลูกใน ประเทศมาผลิตเป็นผ้ามากนัก เพราะฝ้ายที่ปลูกในประเทศไทยยังไม่เข้ามาตรฐานความยาว ที่โรงงานต้องการ การผลิตฝ้ายจึงใช้ฝ้ายที่ปลูกได้ในประเทศเข้าผสมกับฝ้ายคุณภาพดีที่เข้ามา จากต่างประเทศ ในอัตราร้อยละ ๒๕ - ๓๐ โดยประมาณ ^{๒๐} ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ อัตรา การใช้ฝ้ายไทยในโรงงานปั่นฝ้ายโดยส่วนรวมใช้ฝ้าย ๒๕,๐๐๐ ตัน ในจำนวนนี้มีฝ้ายไทยอยู่ ๗,๔๗๖ ตัน ^{๒๑}

นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมผลิตไข่มุกซ์ อุตสาหกรรมผลิตน้ำตาลทราย เชื้อถ่าน ไขมันปลา เป็นต้น ซึ่งใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในประเทศในการผลิต

จากการที่ญี่ปุ่นนำเงินมาลงทุน เป็นจำนวนมากในอุตสาหกรรมดังกล่าวซึ่งจำเป็น ต้องใช้วัตถุดิบในชนิดที่ประเทศไทยสามารถผลิตได้ และเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต ทั้งนี้ จึงเชื่อได้ว่าจะต้องมีการใช้วัตถุดิบที่เป็นผลผลิตเกษตรกรรมในประเทศอยู่บ้าง แม้จะไม่ใช่ว่าจำนวนที่นำมาป้อนโรงงานทั้งหมดก็ตาม นอกจากจะเพราะเหตุที่ราคาวัตถุดิบในประเทศ เหล่านี้ส่วนใหญ่ราคาถูกกว่าของต่างประเทศแล้ว ยังเพื่อที่จะได้รับการส่งเสริมจากทางการ

^{๒๐} ชัยมงคล พลศิริย์ "อุตสาหกรรมผลิตฝ้ายจากฝ้าย" ข่าวสารทหารพิเศษ ฉบับเดือน ตุลาคม ๒๕๐๗, หน้า ๒๓

^{๒๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๔

มูลค่า ๕.๓ พันล้านบาท ในจำนวนนี้ร้อยละ ๑๖ เป็นรายจ่ายซื้อหาถนนส่วนตัว และมีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๑๑ ต่อปี) ^{๒๔} ในขณะที่การสั่งเข้าจากญี่ปุ่นซึ่งเป็นตลาดสำคัญที่สุดของสินค้าชนิดนี้มิได้เพิ่มขึ้น ก็อาจถือได้ว่าอุตสาหกรรมประเภทนี้สามารถยับยั้งการนำสินค้าเหล่านี้เข้าอยู่ไถ่มาง โดยมีให้มีการสั่งเข้าเพิ่มขึ้นตามความต้องการที่เพิ่มขึ้น สำหรับข้อที่ว่า อุตสาหกรรมเหล่านี้ยังไม่ได้มีขบวนการผลิตตั้งแคจุดเริ่มต้นในประเทศ ก็ยังวิตกกังวลจากต่างประเทศเข้ามาแสวงมาประกอบหรือมาดำเนินการต่อไปในประเทศ ซึ่งรวมกรณีของ อุตสาหกรรมผลิตเหล็กความแข็งแรงสูงให้ เป็นสินค้าสำเร็จรูปต่อไปนั้น ก็ยังอาจมิได้ช่วยประหยัดเงินตราได้ ในแง่ที่ว่าต้นทุนที่จะซื้อสินค้าดังกล่าวในสภาพสำเร็จรูปจากต่างประเทศมาขายที่เกี่ยวและในราคาแพงกว่านั้นมาซื้อส่วนประกอบของสินค้านั้นจากต่างประเทศในราคาที่ต่ำกว่ามาแทน นอกจากนี้ยังช่วยในด้านการจ้างแรงงานในประเทศให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนอำนวยความสะดวกความรู้ในการดำเนินการผลิตที่ทันสมัยในอุตสาหกรรมเหล่านี้ให้คนไทยด้วย

๑) การนำวิสาหกิจใหม่ ๆ มาสู่วงการอุตสาหกรรมไทย วงการที่อุตสาหกรรมโดยผู้ญี่ปุ่นนั้นส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรม ขนาดกลางและใหญ่ มีขบวนการผลิตที่ทันสมัย ได้แก่ การมีเครื่องจักรและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต ตลอดจนการมีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเข้ามาดำเนินการในกิจการนั้น ๆ ในลักษณะดังกล่าวนี้การลงทุนของผู้ญี่ปุ่นในอุตสาหกรรมไทยหลายชนิดจึงเป็นแบบ Capital Intensive อุตสาหกรรมที่ทันสมัยของผู้ญี่ปุ่นในประเทศไทย ได้แก่ อุตสาหกรรมหมักยิมพ์ อุตสาหกรรมประกอบชิ้นส่วนรถยนต์ อุตสาหกรรมผลิตยางรถและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ อุตสาหกรรมเหล็กความแข็งแรงสูง อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมแปรรูปโลหะ อุตสาหกรรมเหล็กกล้า เป็นต้น เหล่านี้เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มูลค่าของเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตมีอัตราประมาณ ๕๐ % ของจำนวนเงินลงทุนทั้งหมด (Total Investment) ด้วยลักษณะของการลงทุนผู้ญี่ปุ่นดังกล่าวประจักษ์กับลักษณะ

^{๒๔} สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ "รายได้ประชาชาติของประเทศไทย" ฉบับปี ๒๕๐๘,

อื่น ๆ ก็คือ การเป็นผู้ลงทุน ชาวต่างประเทศที่นำเงินมาลงทุนในกิจการไทยอันคับ ๑ และ การจัดตั้งโรงงานโดยทุนญี่ปุ่นซึ่งมีจำนวนไม่น้อยที่ได้จัดตั้งพร้อม ๆ กับการมีพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมออกใจบังคับในประเทศแล้วก็นำจะแสดงแนวโน้ม ให้เห็นได้ว่าทุนของชาวญี่ปุ่นโคมีส่วนสำคัญในการนำเอาวิชาการและขบวนการผลิตที่ทันสมัย มาสู่วงการอุตสาหกรรมไทย และโคค้ำเนินการอยู่ในระยะเวลาพอสมควรที่จะหวังได้ว่า อุตสาหกรรมที่ทันสมัยเหล่านี้จะช่วยอบรมวิชาการใหม่ ๆ ในทางอุตสาหกรรม ช่วยให้เกิดกิจการ อุตสาหกรรมในประเทศไทยหลุดพ้นจากกรรมวิธีขั้นสุดท้ายไปสู่การผลิตขั้นต้นเริ่มแรกได้ ในอนาคต

แม้จะเป็นความจริงที่ว่า การลงทุนในลักษณะที่ใช้ทุนในการผลิตมาก (Capital Intensive) นี้จะเป็นผลเสียทำให้ประเทศต้องเสียเงินตราในการสั่งซื้อเครื่องจักร เพื่อใช้ในการอุตสาหกรรมเข้ามาก็ตาม แต่ประโยชน์ที่ได้ในด้านวิชาการ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ความรู้ความสามารถจากนักวิชาการ วิศวกร ตลอดจนนายช่างชาวต่างประเทศผู้เข้ามาติดตั้งหรือ สอนวิธีการใช้เครื่องจักรแก่คนไทยนั้นก็มีค่ามากมาย ซึ่งอาจถือเป็น Human Investment ของประเทศก็ได้ คือ การสร้าง Skilled Workers และนายช่างผู้ชำนาญให้ในอนาคตอัน เป็นพื้นฐานของการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อไป

๔) การว่างจ้างแรงงานคนไทย ถึงแม้โลกกล่าวมาแล้วว่า การลงทุนของชาว ญี่ปุ่นในกิจการอุตสาหกรรมไทยนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในลักษณะ Capital Intensive ดังนั้น การว่างจ้างแรงงานในกิจการอุตสาหกรรมเหล่านี้จึงมีอยู่น้อย เมื่อเทียบกับมูลค่าของเครื่อง จักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมเดียวกัน ดังจะขอยกตัวอย่างบริษัทยางไทย-ญี่ปุ่นจำกัด มีการลงทุน ตั้งขึ้น Total Investment ในมูลค่า ๑๕๕ ล้านบาท เป็นค่าเครื่องจักรเสีย ๑๐๐ ล้านบาท ขณะเดียวกันก็ว่าจ้างพนักงานทั้งที่เป็นคนไทยและต่างชาติรวม ๕๑๐ คน อัตราส่วนระหว่าง มูลค่าเครื่องจักรกับจำนวนพนักงานที่ว่างจ้างเท่ากับ ๒ แสนบาทต่อพนักงาน ๑ คน ลักษณะดัง กล่าวนี้อาจนับได้เป็นส่วนใหญ่ในกิจการอุตสาหกรรมไทย ซึ่งดำเนินงานโดยทุนญี่ปุ่นทั้งที่ได้ เสนอในรายละเอียดในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๔
บริษัทปูนรวมไทย - ผู้รับ ที่ได้รับบัตรส่งเสริม ปี ๒๕๑๐

ชื่อบริษัท หรือ ผู้รับบัตรส่งเสริม	จุดจดทะเบียน		เงินลงทุนทั้งสิ้น ล้านบาท	ค่าเครื่องจักร ล้านบาท	จำนวนพนักงาน		รวม
	ไทย ล้านบาท	ญี่ปุ่น ล้านบาท			ไทย คน	ต่างชาติ คน	
๑. โดยศรีลลิต	๔	๓	๒๔	๑๗	๒๒๖	๒๒	๒๔๘
๒. ยางลอคเหล็กเชื่อม ไผ่ฟ้า	๑.๒	.๔	๔.๕	๒.๓	๓๖	๓	๓๙
๓. โดยซูทิลิมอร์เคอร์	๕.๔	๓.๖	๑๔	๖	๑๗๔	๑๕	๑๘๙
๔. กรุงเสถียรวิชนและ ไม้ไผ่	-	-	๓๓.๓	๒๑.๕	-	-	-
๕. ยูนิเวอร์แซลรับ เบอร์	๓	๒	๑๑	๖	๑๗	๔	๒๑
๖. เซ็คกลอยาม	-	-	-	-	-	-	-
๗. ลวดลายโดยภราดร มหาจุฬ	๖	๔	๕.๖	๓.๖	๑๒๗	๓	๑๓๐
๘. ยางไฮย-ญี่ปุ่น	๒๐	๓๐	๑๔๕	๑๐๐	๕๘๐	๓๐	๕๑๐
๙. เหมยเพโทรรอน (ประเทศไทย)	๑๐	๑๗.๗	๒๐๐	๕๕.๘	๕๘	๒๑	๗๙
๑๐. ปีมอฟเซนต์ (ประเทศไทย)	๒	๖	๔.๘	๑.๓	๒๔	๓	๒๗
๑๑. นายสุคนธ์กัญญา ฆิษ วิวัฒนาพาณิชย์	๑.๔	๑.๒	๑๔	๕.๒	๔๑	๓	๔๔
รวม	๕๑.๖	๖๗.๓	๕๐๙.๕	๒๑๘.๓	๑,๑๔๓	๑๐๘	๑,๒๕๑

ก.ท.อ.

หมายเหตุ - ช่องที่ว่างไว้ เนื่องจากมิได้มีตัวเลขแจ้งในตารางสถิติของ ก.ท.อ.

เป็นที่น่าสังเกตว่าในฐานะที่ชาวญี่ปุ่นได้ทำการลงทุนในประเทศไทยมากเป็นอันดับ ๑ ในระหว่างช่วงทศวรรษที่ผ่านมานี้ ประกอบการดำเนินงานที่กว้างขวางของอุตสาหกรรมดังกล่าวน่าจะมีแนวโน้มที่แสดงว่า การว่าจ้างคนงานไทยของอุตสาหกรรมไทยโดยญี่ปุ่นนั้นอยู่ในระดับสูงกว่าของชาติอื่น ๆ แต่ตามสถิติกลับปรากฏว่าการว่าจ้างคนงานไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าที่ควร เพื่อความชัดเจนในเรื่องจะขอยกตัวอย่างในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งเป็นปีที่ญี่ปุ่นลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมไทยอย่างกว้างขวาง โดยมีมูลค่าการลงทุนในอุตสาหกรรมแต่ละชนิดตั้งแต่ ๑๐ - ๑๐๐ ล้านบาทขึ้นไป ภายใต้สภาวะบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฯ กล่าวคือ ในปีนี้ทุนจดทะเบียน (Registered Capital) ในส่วนของญี่ปุ่นมีประมาณ ๑๒๕ ล้านบาท อันดับรองลงมาได้แก่สหรัฐ มีประมาณ ๔๐.๓ ล้านบาท อังกฤษประมาณ ๔๗.๑ ล้านบาท จีนประมาณ ๒๒.๓ ล้านบาท มีการว่าจ้างคนงานไทยโดยประมาณตามลำดับดังนี้ ๑,๖๔๓ คน ๑,๘๐๐ คน ๑,๐๐๐ คนและ ๔๕๐ คน ซึ่งแสดงถึงการว่าจ้างแรงงานไทยในบริษัทอุตสาหกรรมญี่ปุ่นมีอยู่ไม่น้อยกว่าชาติอื่นเมื่อเทียบกับจำนวนทุนระหว่างกัน^{๒๕} อย่างไรก็ตาม อาจมีลักษณะอื่น ๆ ของอุตสาหกรรมแต่ละชนิดซึ่งต่างกันไปตามแนวโน้มของการลงทุนของแต่ละชนิดที่เป็นสิ่งกำหนดให้การว่าจ้างคนงานไทยแตกต่างกันไปด้วย เช่น การมีลักษณะที่เป็น Labour Intensive ของการลงทุนอุตสาหกรรมชาติอื่น ๆ มากกว่า เช่น การลงทุนในอุตสาหกรรมที่ได้รับการบริการ เช่น โรงแรม เป็นต้น

สำหรับบทบาทของคนงานไทยในกิจการอุตสาหกรรมเหล่านี้จะมีอยู่ไม่น้อยเนื่องจากโดยอมชมนักผู้กล่าวว่าได้อยู่ในตำแหน่งชั้นบริหารเพียงใด ซึ่งในบริษัทอุตสาหกรรมที่มีทุนจดทะเบียนรวมไทย-ญี่ปุ่น บทบาทของคนไทยก็มีแนวโน้มที่จะมากเท่า ๆ กับทุนในส่วนคนที่ลงไป อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติคนงานในฝ่ายนายช่างเทคนิคหรือวิศวกรแล้ว ส่วนใหญ่ของอาทียชาวญี่ปุ่นผู้มีความรู้ความชำนาญในเครื่องจักร และขบวนการผลิตมากกว่า นอกจากนี้คนไทยที่อยู่ในชั้นบริหารนั้น บ่อยครั้งที่ต้องยอมโอนอ่อนผ่อนตามความคิดของผู้บริหารฝ่ายญี่ปุ่นที่มีความรอบรู้

^{๒๕} กฎผนวก ๑. ข ประกอบ

ความชำนาญในเรื่องการลงทุนอุตสาหกรรมมากกว่าอีกด้วย ดังนั้นเมื่ออัตราคนงานชาว
ต่างประเทศจะมีอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับคนงานไทย คือ โดยเฉลี่ยประมาณคนงานไทย
๑๐๐ คนต่อคนงานญี่ปุ่น ๑ คน แต่อัตราผลในทางบริหารและการจัดการจะมีอยู่อย่างมาก
เนื่องจากความเหนือกว่าในด้านประสิทธิภาพทางอุตสาหกรรมและการดำเนินการธุรกิจ
ดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม แนวโน้มของการลงทุนชาวญี่ปุ่นในกิจการอุตสาหกรรมไทยที่จะมี
ประโยชน์แก่เศรษฐกิจไทยนั้นนับว่ามีอยู่มาก เหตุผลเบื้องต้นก็คือ การที่ไทยถือว่าการลงทุน
ในอุตสาหกรรมที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมนั้นมีประโยชน์
ต่อการอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจไทยอย่างมาก คือ การก่อให้เกิด

๑. การได้ประโยชน์จากวัตถุดิบภายในประเทศ
๒. การผลิตสินค้าที่ส่งออกขายยังตลาดต่างประเทศ
๓. การว่าจ้างแรงงานในท้องถิ่น
๔. การนำเอาวิชาการใหม่ ๆ มาสู่วงการอุตสาหกรรมไทย

ดังนั้น เมื่อมีทุนของชาวญี่ปุ่นมากเป็นอันดับ ๑ ในบรรดาทุนชาวต่างประเทศด้วย
กันในกิจการอุตสาหกรรมภายใต้การส่งเสริมตามพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงน่าจะถือได้ว่าใน
ขั้นแรกนี้ การลงทุนญี่ปุ่นอำนวยความสะดวกให้แก่อุตสาหกรรมและเศรษฐกิจไทยเป็นอันดับที่ ๑
ด้วย เมื่อเทียบกับชาวต่างชาติอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน.